

SÈRIE 3

Criteris generals

Pregunta 1

La pregunta val 3 punts, que es distribueixen segons s'especifica en cada cas. No es tracta que l'alumne/a resolgui la qüestió amb respostes puntuals, sinó que elabori la seva resposta en forma de tema.

Pregunta 2

La pregunta val 2 punts. Es demana una explicació breu de la qüestió que s'hi formula, que és prou concreta. El que es valora, doncs, és l'adequació de la resposta a la pregunta plantejada. No es tracta de desenvolupar un tema general a partir de la qüestió formulada.

Pregunta 3

El comentari de text es valora amb 5 punts, distribuïts de la següent manera: 3 per a l'avaluació dels continguts, i 2 pels aspectes metodològics del comentari.

–Avaluació dels continguts (3 punts): el comentari de l'alumne/a no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests que no trobi resposta en el desenvolupament de l'alumne no sumarà la puntuació que li correspon. Això no obstant, si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, per aquest concepte se li pot assignar fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

–Aspectes metodològics del comentari (2 punts): es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'alumne/a i, en general, els aspectes propis de la redacció.

Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). No cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc exigir-la. El que s'ha de valorar negativament és que prescindi de comentar pròpiament el text i es limiti a prendre'l com a pretext per a una acumulació innecessària d'idees o teories, encara que no siguin incorrectes si ens referíssim a d'altres fragments de l'obra o a l'obra en general.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

De la nota global de l'exercici es pot deduir fins a 1 punt si es detecten errors ortogràfics o gramaticals d'una certa entitat. No es tracta de deduir un determinat valor (0,1; 0,2...) per error, ni de sumar deduccions per la repetició d'un mateix error, sinó que la reducció ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.

Com a pauta, es deduirà un punt si a l'examen hi ha errors greus de manera reiterada: b/v, h, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...). Es deduirà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats errors en l'ús dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt. No es descomptarà puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de poques errades lleus.

Si els errors d'aquest tipus fossin molt greus, o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global pot arribar als 2 punts.

Quan s'apliqui una reducció de nota per aquests motius, s'assenyalarà al capdavall de la graella de puntuació dels exercicis.

Pautes de correcció de la prova

OPCIÓ A

1.

Es tracta que l'alumne/a plantegi com Martí i Pol, en els seus poemes, es val del tractament de persones concretes, a voltes designades amb noms i cognoms, per plantejar una problemàtica d'abast social. Justament l'eficàcia de la denúncia de la situació en què viuen els obrers es fonamenta en el tractament particularitzat dels obrers, en la seva consideració de persones específiques, cadascuna amb la seva caracterització, el seu entorn propi (familiar, per exemple) i la seva circumstància vital (l'aprenent, el jubilat, etc.).

En segon lloc, cal valorar el sentiment de proximitat, de complicitat, fins i tot, amb què el poeta tracta els obrers. I, en els casos de referències a persones concretes (l'Elionor, la Soledat González, etc.), aquesta proximitat pren la forma de la tendresa, de comprensió.

Pel que fa a recursos de llenguatge i formals, cal adonar-se de l'ús d'un llenguatge planer, però no vulgar, treballat, un llenguatge que incorpora, quan cal, lèxic específic d'una fàbrica tèxtil, i fórmules pròpies del llenguatge administratiu: inventari, nota o avís sobre el funcionament intern de la fàbrica, etc.; no defuig, però, recórrer a construccions més properes al símbol o la metàfora («La creació», per exemple). D'altra banda, el llenguatge adquireix severitat i duresa quan denuncia la injustícia del sistema econòmic i social que domina el món obrer. Pel que fa a la mètrica, acostuma a basar-se en el vers lliure.

Cada un d'aquests aspectes es valorarà amb 1 punt. Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb reflexions no explicitades estrictament en l'enunciat, però que hi són tanmateix pertinents, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2.

Indicativament, la resposta ha de plantejar que els espais, a *Marines i boscatges*, són gairebé sempre naturals i, amb preferència, mariners. El mar és presentat des de diverses perspectives: la seva bellesa, el seu misteri, la productivitat que se n'extreu..., però també el caràcter destructiu que té, tant sobre altres elements naturals com sobre les persones, les mateixes que el tenen com a espai bàsic de referència.

3.

Els tres punts corresponents al comentari de contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (a raó d'1 punt per cadascun d'ells), és a dir si:

a) explica algunes de les tècniques que fan que la *història* esdevingui *narració*, com, per exemple, la fragmentació en escenes;

b) fa una reflexió sobre el doble procés d'essencialització que hi ha en l'obra: per una banda dels personatges, per deixar de ser individus i esdevenir l'Home, personatge-símbol dels valors morals que defensa l'autor, i, per l'altra, del camp, per deixar de ser un espai físic real i esdevenir el Camp, personatge-símbol dels valors morals que ataca l'autor;

c) justifica la tria que fa l'autor de la novel·la contra el simple document per explicar la seva història.

OPCIÓ B

1.

Les tres qüestions que es plantegen en l'enunciat poden ser qualificades amb un punt cadascuna, i han d'orientar-se d'acord amb les següents pautes:

a) l'obra és construïda a base dels diàlegs dels personatges (de fet, hi ha ben poca acció), ja sigui entre els dos membres d'un dels tres matrimonis, ja sigui entre membres de matrimonis diferents, llevat de l'epíleg, en què el diàleg és múltiple. Els diàlegs van dirigits a posar en evidència les relacions internes i externes dels membres de cada matrimoni i també a posar en relleu, a base de «consideracions i d'arguments» els diversos punts de vista (especialment els que mantenen Oleguer i Cugat, i Oleguer i Eulàlia).

b) els tres matrimonis són representatius de la burgesia barcelonina dels anys 50-60 del segle XX, tant pels oficis o dedicacions de cadascú, com pels espais que habiten, els costums que mantenen, etc. Plenament identificats amb la seva classe, prefereixen, amb més o menys convenciment, salvar les aparences socials i, amb elles, els matrimonis establerts, malgrat que contradiguin les inclinacions sentimentals dels personatges, abans que trencar el que és correcte i ben vist socialment.

c) dels dos punts anteriors es desprèn que l'obra posa al descobert, amb ironia i escepticisme, el tipus de vida burgesa, fonamentada en uns valors de cara a la galeria i en l'acceptació resignada, «patètica», d'unes situacions familiars abúlriques.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb reflexions no explicitades estrictament en l'enunciat, però que hi són tanmateix pertinents, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2.

La resposta s'ha de remetre al concepte determinista del naturalisme. L'afirmació de Giberga pressuposa creure que els factors hereditaris són decisius en el desenvolupament de l'individu.

3.

Els tres punts assignats al comentari de contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (a raó d'1 punt per cadascun d'ells), és a dir, si:

a) fa una interpretació parafràstica del poema en relació amb els mots de Miralles, és a dir, posant de manifest que el poema parla de la funció del poeta dins la societat i de la concepció del poeta que té Salvat;

b) relaciona les imatges dels textos teòrics ("poeta cavaller", "canten en la lluita", "el bé de la blasfèmia", "mariden la lluna" i el seu sentit amb les del poema ("Cavaller d'un corser", "Canto la lluita", "Blasmo els déus", "he maridat la lluna");

c) s'adona que el text es desenvolupa en versos (o fragments de vers) de sis síl·labes, tret del tercer, que és un alexandrí, i del darrer, format per un alexandrí seguit d'un tetrasíl·lab (com el del títol), amb respecte per la normativa prosòdica: "in-cen-di-a-ri" i "bes-ti-a-ri" enfront de "fuet", i, d'altra banda, sap destriar, com a procediments avantguardistes, l'eliminació d'alguns signes de puntuació (el punt del v. 3) i la fractura dels versos.